

IK WIL DE MUZIEK AAN DE MENSEN GEVEN

Een gesprek met Emmy Storms door Leontien Akkerman

Als Emmy Storms tijdens de finale van het Oskar Back Concours als derde aan de beurt is lijkt er een verlegen meisje de trap af te komen. Maar vanaf het moment dat de eerste toon van het vioolconcert van Tsjaikovsky klinkt blijkt dat er een enorme muzikale persoonlijkheid op het podium staat die mij, en volgens mij ook de rest van het publiek, meevoert in haar beleving van deze muziek. Ik bel haar later in die week op en ze vindt het goed als ik naar haar huis in Katwijk kom om met haar te praten over wie ze is en hoe ze het muziek maken beleeft..

Vioolles

Emmy begon op vijfjarige leeftijd met vioolles. Het was een idee van haar vader, die haar thuis op de piano bezig zag. Emmy vertelt dat er iets in haar manier van doen geweest moet zijn waardoor haar vader sterk het gevoel had dat het goed zou zijn dit kind al op deze leeftijd muzikales te bieden. (Haar vader hierover: “Ik zag Emmy vanaf vier jaar vaker aan de piano zitten en melodietjes uitzoeken met een verrassend goed klinkende tweede stem erbij. Dat ze dat bewust op het gehoor deed, en niet zomaar wat tingelde zoals de meeste kinderen van die leeftijd doen, bewees voor mij dat ze een bijzonder muzikaal gehoor had. Aangezien onze andere dochter al pianoles had van mij, ging ik voor Emmy op zoek naar vioolles.”) In Katwijk kon ze met deze leeftijd nog niet op vioolles en zo kwam ze in Den Haag op les, bij Stieneke Voorhoeve-Poot, een Suzuki lerares. Ze begon in mei, dus niet aan het begin van het cursusjaar, en ze vloog door de stof. In drie jaar tijd had ze de helft van de Suzuki boeken uit. Ze kreeg aanvankelijk les met een ander meisje en speelde ook graag mee in de groepslessen. Regelmatig stapte ze over naar een volgende groep die aansloot bij de stukken waar ze mee bezig was. (Dit heb ik van haar toenmalige lerares, Emmy kan het zichzelf niet herinneren, ze herinnert zich de kinderen waar ze mee samen speelde en genoot altijd enorm van de groepslessen). Stieneke vertelt over deze eerste drie jaren: “Vanaf het begin besepte ik dat Emmy heel ver kon komen met haar viool. Ze had een enorme drang om muziek te maken, ze bruisde van muziekplezier en ging enorm snel door de boeken, alles ging haar heel gemakkelijk af. Haar houding vond ze in die tijd niet belangrijk en ze sloeg rusten over. Volgens mij vond ze de rusten niet interessant, ze kon het niet verdragen dat de muziek stopte. Het is een lieve bescheiden meid die volgens mij geboren is voor de muziek. Haar ouders begeleidden haar op een prettige sympathieke manier, van pushen of zo was geen sprake”.

Emmy zelf vertelt me dat ze het vioolspelen die eerste tijd zag als “een leuk spelletje”. Ze genoot van de lessen en de groepslessen en haar vader speelde thuis met haar. Wat haar opvalt als ze een video van zichzelf met viool ziet van die eerste jaren is dat ze zo ongeduldig is, als een stukje herhaald wordt vond ze het saai worden en ging ze het heel snel afraffelen.

Stieneke stelde na drie jaar een overstap naar de jong talentklas van het conservatorium voor, ze weet de ouders (“maar ze heeft het bij u toch leuk en met die groepslessen en zo”) te overtuigen dat dat Emmy goed zal doen en Emmy kwam toen ze acht was terecht bij Qui van Woerdekom. De overgang was groot en ze ervoer het begin als een moeilijke periode. Ze vond het aanvankelijk het een beetje ‘eng’ naar les te gaan omdat papa er niet meer bij zat. Dat ging natuurlijk wel over en ze vertelt zelf “Ik ben ook heel erg van Qui is gaan houden, zoals ik van al mijn docenten ben gaan houden”. Ze miste eerst de Suzuki boeken. Bij Qui bleek dat ze niet wilde studeren, ze begreep niet waarom haar ouders en haar leraar hier zo’n punt van maakten. Ze was gewend een half uurtje per dag te spelen thuis, en Stieneke vond dat prima, maar haar nieuwe leraar nam hier geen genoegen mee. Achteraf vindt Emmy dat Qui dit heel goed opgelost heeft door telkens een kwartiertje meer van haar te vragen tot ze aan anderhalf uur per dag zat. Echt studeren kan ze het zelf niet noemen wat de deed, ze speelde gewoon de stukken door om de tijd vol te maken. Emmy bleef in het muziekshoolorkestje en speelde vanaf haar zevende in het Viotta Ensemble, en vanaf haar

twaaftde in het Viotta Jeugdorkest èn in het AKO. (Atheneum Kamer Orkest, het middelbare schoolorkest van het conservatorium. Toen ze twaalf jaar was ging ze verder studeren bij Koosje van Haeringen, en als ze zeventien is stapt ze over naar Jaring Walta waar ze, zoals ze nu zegt, graag zes jaar wil blijven. Ze vertelt dat ze bij meneer Walta ook een moeilijk beginperiode had, maar ze waren allebei vastbesloten het te laten lukken. Jaring Walta laat haar nu meer de technische kant van het musiceren zien, voorheen was ze louter bezig met mooie stukken spelen, nu ze ouder is staat ze meer open om ook wat te leren over technische aspecten. Sinds kort heeft ze daarnaast ook eens in de maand les van Philippe Graffin.

Studeren

Twee uur per dag studeren is echt het maximum voor Emmy. En dat doet ze het vooral omdat de omgeving het van haar verwacht. Vroeger speelde ze gewoon de stukken door tot ze aan haar tijd zat, maar nu bij Jaring Walta studeert ze bewust twee uur geconcentreerd tot de tijd om is, en speelt ze daarnaast nog steeds graag stukken door. Qui en haar moeder werden vroeger soms boos op haar als ze niet wilde studeren, Koosje zei wel dat ze moest studeren, maar als ze niet veel had gedaan ging ze toch gewoon weer aan de slag met haar in de les. Voor andere studenten en haar leraren is deze instelling soms moeilijk te begrijpen, maar Emmy lacht erom en vindt dat ze op deze manier toch al ver gekomen is, dus dat het genoeg is. Ze maakt me duidelijk dat ze niet eens meer tijd zou kunnen vinden om langer te studeren. Ze speelt namelijk wel uren op een dag, samen met anderen in orkestrepitities en ensembles, en dat vindt ze heerlijk om te doen. Al die jaren is ze in het Viotta jeugdorkest blijven spelen, ze is er pas onlangs, na twee jaar concertmeesterschap, uit gegaan en mag haar periode bij dit orkest afsluiten als solo in het vioolconcert van Tsjajkovsky. Ze heeft ook zeven jaar in het AKO gespeeld: vijf jaar viool waarvan één jaar concertmeester en daarna twee jaar als aanvoerder van de altviolen. Ze speelt in het orkest van het conservatorium, heeft een vaste pianiste (Vera Kooper), en maakt graag kamermuziek (ook op altviool). Daarnaast is ze ook dol op volksmuziek als klezmer, Ierse folk, zigeunermuziek en balkanmuziek. Sinds kort heeft ze een volksmuziekgroep. Ze bezocht met haar familie klezmer pinksterworkshops. In de Ierse folk is ze nog dieper gedoken: ze begon met liedjes op het gehoor naspelen van een Ierse juf, ze luistrede veel CD's met Ierse folk en imiteerde wat ze hoorde en inmiddels is ze ook twee keer in Ierland zelf geweest om het te leren van de Ieren zelf.) Met haar vader (piano) en zus (dwarsfluit) –beiden enthousiaste amateurs- vormt ze een trio waarmee ze graag speelt en soms optredens heeft met alle soorten muziek. Ook deed ze, meestal zingend, mee aan workshops met soefimuziek. Emmy wil dit allemaal blijven doen, dus meer tijd dan twee uur voor studeren zit er gewoon niet in. Ze vertelt me dat de dag voor ons interview ze op het conservatorium mee gespeeld heeft met twee examens van schoolmuziekstudenten. Bij een examen heeft ze altviool gespeeld in arrangementen van popmuziek, een andere student had muziek gearrangeerd van over de hele wereld en dat vond ze ook enorm leuk om in mee te doen. Tussendoor moest ze nog even zelf een duo-examen afleggen met haar pianiste Vera. En dat terwijl ze over een week het eerste deel van het Brahms vioolconcert uit haar hoofd wil spelen op haar derdejaars overgangsexamen. Ze is hier na het Oskar Back aan begonnen en heeft in totaal dus drie weken om dit stuk in te studeren).

Het Oskar Back

Het idee om dit jaar aan het Oskar Back mee te doen kwam van haar docent Jaring Walta. In Emmy was het echt nog niet opgekomen, ze vond zichzelf met haar 20 jaar wel erg jong en het niveau van de andere kandidaten erg hoog. Bovendien wilde ze persé met haar vader en zus de reis naar India maken die ze in februari gepland hadden. Ze zouden daar diverse optredens hebben (in een ambassade, cultureel centrum, muziekfestival en op een trouwfeest). Jaring vond dat ze moest kiezen voor India of het Oskar Back en toen Emmy voor India koos vond hij het uiteindelijk toch goed als ze zich ook aanmeldde voor dit concours. Het concours is haar een beetje overkomen, zo lijkt het. Het ging allemaal erg

snel, ze twijfelde of ze er klaar voor was, iets dat ze van zichzelf met andere concoursen als de Lordens Viooldagen en het Davina van Wely niet kende.

Tijdens de eerste voorronde, eind maart, besepte ze nog niet goed dat ze aan het Oskar back mee deed. Ze speelde daar eerst de Capriccio voor vioolsolo van Simeon ten Holt, een soort minimal music-achtig stuk, moeilijk om in korte tijd uit het hoofd te leren. Tijdens het voorspelen was ze even de weg kwijt en heeft ze twee regels staan improviseren. Ze bewaarde ze bij het spelen van dit stuk afstand ten opzichte van het publiek, iets wat niet kenmerkend voor haar was, maar ze had het gevoel dat deze muziek daarom vroeg. Dat pakte goed uit want iedereen vond het heel goed. Het probleem was alleen dat het contact met het publiek bij de stukken die daarop volgden (Beethoven Romance in G en Scherzo Tarantelle van Wieniawski) niet meer echt terugkwam. Tot haar verbazing kreeg ze te horen dat ze door was naar de tweede ronde.

Tijdens de tweede ronde probeerde ze bewust het publiek er bij te betrekken, en dit werkte goed. Ze mocht door naar de finale. Tijdens een filmpje uit een reportage van de digitale TV zender Cultura zie je hoe een verslaggever op haar afstapt als ze dit net te horen heeft gekregen. "Emmy, het is je gelukt hè". "Ja, het is idiotoot! Ik ben wel heel blij met hoe ik heb gespeeld en kennelijk is de jury het er mee eens".

De derde ronde, de finale, ging echt lekker. Emmy verheugde zich erop het vioolconcert van Tsjaikovsky in de grote zaal van het concertgebouw te spelen, met orkestbegeleiding van het Symfonieorkest van het Koninklijk Conservatorium, het orkest waarin veel vrienden spelen, en waarin ze mee had gespeeld als ze niet in de finale had gestaan.

Al met al vindt ze het achteraf een leerzame ervaring en ze sluit niet uit dat ze de volgende keer weer mee doet.

Geen podiumvrees

Emmy heeft nooit last gehad van podiumvrees, ze weet niet wat dit is. Ze vindt het juist heerlijk om voor publiek te spelen, om de mensen een verhaal te vertellen, om ze te overtuigen van haar opvatting van het stuk, om ze mee te voeren, om contact te maken en om zoals ze het zelf noemt "ze de muziek te geven!" Ze speelt extra mooi als ze voor publiek speelt, er komt dan meer uit. Alleen in een kamertje tussen vier muren kan ze zichzelf niet zo inspireren.

Als ze een stuk instudeert verdiept ze zich niet in intellectuele zin in het stuk. Ze vraagt zichzelf bij elk stuk af: "Waar gaat dit over?" Ze zoekt naar het verhaal, (gevoelsmatig, zonder woorden) ze zoekt naar het gevoel bij een stuk. Als ze dit over kan brengen, en ze kan het publiek meesleuren, dan is ze voor haar geslaagd. Ze is bereid hiervoor risico's te nemen, en weet dat er wel eens dingetjes technisch fout gaan of dat ze wat te vrij met de partituur om gaat, maar voor zichzelf zit ze daar niet zo mee. Als ze optreedt is ze louter met de muziek bezig, ze houdt zich dan niet met technische kwesties bezig, daarvoor is het dan al te laat vindt ze. Als ze studeert speelt ze een stuk vaak in zijn geheel door, ze denkt daarom dat ze misschien een goed gevoel heeft voor de grote lijnen in een stuk.

Emmy heeft een absoluut gehoor. Ze is voortdurend gericht op harmonieën, als ze een melodie speelt ervaart ze de toonsoorten die er bij horen, ze stelt zich als het ware innerlijk de akkoorden voor die eronder staan. Als ze het dan voor de eerste keer met begeleiding speelt kan het wel eens voorkomen dat ze op plekken gedesoriënteerd raakt omdat ze er zelf kennelijk een andere harmonie onder gedacht had dan de componist!

Ze houdt van allerlei soorten muziek, en als ze een stuk in eerste instantie niet mooi lijkt te vinden gaat ze extra haar best doen het stuk te begrijpen en gaat ze er uiteindelijk altijd van houden. Dit is iets van de laatste jaren, daarvoor had ze bijvoorbeeld een gruwelijke hekel aan moderne klassieke muziek, terwijl ze dat nu steeds meer begint te begrijpen en inmiddels geweldige muziek vindt.

Ambities

Ambitie is eigenlijk geen woord dat bij Emmy past. Als ik haar vraag "Wat wil je?" antwoordt ze: "Ik wil mijn leven lang muziek maken, en ik wil alles: in orkesten spelen, kamermuziek

maken, solo spelen en volksmuziek maken. Ik wil niet beroemd worden, ik wil niet heel goed worden. Eigenlijk wil ik dus gewoon wat ik nu al heb, en wat ik ook al had toen ik tien jaar viool speelde. Ik vind het goed zoals het is, en dat heb ik altijd al gehad. Ik leef in het nu, en denk niet veel na over de toekomst”

Mijn conclusie na dit gesprek is dat Emmy een bijzonder mens is en dat er niet veel vergelijkbare muziekstudenten rondlopen. Ze heeft geen doelen in de verte, ze geniet van elk moment op de weg. Ze geniet van muziek op elk niveau, ze houdt van samen spelen op allerlei denkbare manieren en vindt zichzelf bijvoorbeeld niet te goed om met een volksmuziekweek voor amateurs mee te doen of om tot haar twintigste in een amateurorkest mee te spelen, ze treedt net zo lief op in een bejaardentehuis als op het podium van een concertzaal. Ik heb haar geen kwaad woord horen spreken over andere studenten of leraren. Ik vermoed dat ze een enorm natuurtalent heeft en het lijkt me daardoor juist heel moeilijk voor een docent om haar les te geven. Ik denk dat ze muziek maakt op de manier waarvoor muziek bedoeld is, en ik hoop dat ze dit altijd kan blijven vast houden!